

САМО СО "КРЕНАТА" Г ПРЕСУДИ НА МАКЕДО

Лилјана Поповска по професија е инженер технолог, дипломира на Технолошко-металуршкиот факултет во Скопје, органска хемија, магистер по технички науки. Во нејзиниот работен стаж е запишано: 1982-1993 година во фабриката "Алкалоид", во Институтот за истражување и развој и во Секторот за маркетинг; 1993-1998 година во приватна фирма; 1999-2002 советник на градоначалникот на Град Скопје за планирање и развој.

Политичкото искуство на госпоѓа Поповска датира од 1996 година и до 1998 година е советник во Советот на град Скопје и координатор на советничката група на ЛДП; од 1998 до 1999 г. е заменик-министер за развој; во 2002 година е избрана за пратеник во Собранието на РМ, а во 2003 година е потпретседател на законодавниот дом. Позната е и како активист во женското движење и координатор на македонското женско лоби, односно застапник за повеќе жени во политиката и во јавниот живот, како и за подобрување на положбата на жената во општеството. Ангажирана е како член на Советодавниот одбор на работната група за полова рамноправност на Пактот за стабилност за ЈИЕ и член на Советодавниот одбор на Линк Диверсити-регионален проект за подобрување на меѓуетничката соработка. Таа е застапник за јакнење на цивилниот сектор преку соработката со невладините организации; за соработка со меѓународни организации и институции на полето на јакнење на мирот и меѓуетничката толеранција, како и на економскиот развој. Добитник е на републичка награда за иноваторство и две награди за технички унапредувања во "Алкалоид", како и признанија и благодарници за соработка од повеќе невладини организации.

Незадоволна од севкупните случувања во земјата, сметајќи дека мора да ѝ се помогне на својата држава кога ѝ е тешко, затоа што, како што вели таа, човек кој си ја сака земјата не смее да биде нем набљудувач, покренува иницијатива за формирање политичка партија и на 28 јануари 2006 година е одржано Основачко собрание на Демократска обнова на Македонија, кога е избрана за претседател на ДОМ.

■ Разговорот го водеше: Силвана БЛАЖЕВА

Македонската политичка сцена се видоизменува, не само во однос на партискитевидувања за севкупните состојби во државата, туку и по тоа што втор пат на неа се јавува жена како лидер на партија. Госпоѓа Поповска, иако политички сте активни долго време, сепак се решивте да формирате своја партија. Беше ли тоа тешка одлука?

ПОПОВСКА: Таа одлука произлезе како завршница на еден развоен процес - почна со дистанцирање од партијата во која се наоѓав 12,5 години, преку размисли како да бидам ефективна во политиката, до одлуката за иницирање нова партија. Ова течеше паралелно со тектонските промени на политичката сцена во Македонија, каде што дојде до раслојување на повеќе постоечки субјекти и формирање нови.

ЛАВА НАРОДОТ ЌЕ Й НСКАТА АГОНИЈА

Генезата на македонските политички партии покажува дека последниве неколку години тие се раситнуваат, односно се распаѓаат и се формираат нови. Дали по Вас тоа е рефлекс од генералното незадоволство од спроведувањето на одредена партиска политика или се бара модус да се најде начин да се задоволат личните интереси, всушност своите и блиските бизнис приоритети?

ПОПОВСКА: Тоа е резултат на нараснатата политичка свест кај дел од членовите во постојните партии, дека без внатрешно-партиска демократија партиите се гушат и продуцираат несоодветни кадри, кои не можат да одговорат на задачите што им се доверуваат. Затоа дел од посвесните членови во различни партии се одлучуваат да ги напуштат и да побараат друга форма за изразување на своите идеи. Од друга страна, пак, формирањето нови партии е резултат и на високата демократска свест на граѓаните во најширока смисла. На граѓаните кои размислуваат критички и ги анализираат политичките прилики. По 15 години агонија на транзицијата, голем е бројот на граѓани кои стануваат свесни дека за да дојде до позитивни промени во земјата потребно е што поголемо вклучување на нови луѓе, професионалци во своите области, луѓе со висок морален и човечки интегритет. А такви луѓе има!

Долгогодишниот член на ЛДП, висок партиски функционер, сепак се одлучи да ја напушти матичната партија. Неколку пати заземавте личен став во однос на одредени клучни прашања за Македонија. Како на "непослушен" либералдемократ, партиското раководство Ви се "налути". Мирно си заминавте од Либерално демократска партија...

ПОПОВСКА: Да, предложив да се раздружине мирно, како Чешка и Словачка, наместо воинствено и жестоко, како Југо-

МАКЕДОНИЈА Е ЖАЛНА ЗЕМЈА, СО НАЈНЕСРЕЌНИТЕ ЛУЃЕ ВО РЕГИОНОТ, СПОРЕД ПОВЕЌЕ ИСТРАЖУВАЊА. ЗАШТО 15 ГОДИНИ СЕ ВРШАТ ГРАБЕЖИ ВО ЗЕМЈАВА, СО ДИРЕКТЕН АМИН И ПОДДРШКА ОД ВЛАСТА: ПОГРЕШНИ ПРИВАТИЗАЦИИ, ЛАЖНИ СТЕЧАЈНИ ПОСТАПКИ И ЛАЖНИ СТРАНСКИ ИНВЕСТИЦИИ.

славија. Треба да се научиме на цивилизирана комуникација меѓу нас како политички субјекти, независно дали се согласуваме, или не, во ставовите и во целите.

Која е Демократска обнова на Македонија, составот на партијата, членството? Што содржи Изборната програма на ДОМ?

ПОПОВСКА: Демократска обнова на Македонија е граѓанска партија на политичкиот центар, која го презеде практично најголемиот дел од гласачите на постојните партии на центарот, за што сведочи нивниот нула рејтинг на сите анкети. Во јадрото на ДОМ се слеа најголемиот дел од ЛДП, дел од ЛП, претставници од сите други партии, но сепак, повеќе од 70 проценти од вкупното членство се нови луѓе, досега неинволвирани во политиката. ДОМ му се обраќа на осиромашеното граѓанство, на маргинализираните групи и на приватните стопанственици кои напредуваат со свој труд и креативност. Програмата на ДОМ ја изработија повеќе од 300 стручни луѓе од партијата и надвор од неа, зашто Демократска обнова на

Македонија е отворена за соработка со сите оние кои сакаат да придонесат за својата земја. Ние сме прва партија во земјава која интензивно работи со симпатизерите, според современите европски концепти. Програмата на ДОМ се базира врз 7 приоритети: владеење на законите подеднакво за сите (право и правда); економски развој со земјоделието и туризмот како носечки гранки; социјална политика; здравство; култура; образование и наука; и меѓународна соработка, со посебна нагласка на поврзување со нашите малцинства во соседните земји и со луѓето од дијаспората.

Прв пат граѓаните имаат можност да изберат опција според своите критериуми и идеологија. Да не се врзуваат ниту за десниот, ниту за левиот блок. Дали шансата ќе биде исползувана, зависи од политичките субјекти, но уште повеќе од граѓаните и од нивната внатрешна волја и подготвеност да се борат за себе си и за Македонија.

На овие парламентарни избори ДОМ се јавува како опозициона партија, но барем засега не и како дел од долгиот опозиционен караван. Не добивте соодветна понуда од Груевски, односно дали воопшто преговаравте, колку се најдовте на линија со Титовата НСДП, а се знае дека не сте истомисленици со позицијата или навистина сте подготвени сами да си ги измерите силите?

ПОПОВСКА: ДОМ се појави како јасно дефинирана опозициона партија на политичката сцена, незадоволна од начинот на практикување на власта. Сосема е природно на избори да оди самостојно, како нова партија со нова понуда, која ќе ја

претстави пред граѓаните. Но, ДОМ е и партија на која општиот интерес и е пред теснопартискиот и во секоја прилика ги разгледува сите можности како повеќе да придонесе за државата. Според сегашните анкети, ние сме сосема спокојни дека го правиме најдобриот чекор, зашто разликата во бројот на гласачите на двата најголеми претендента за мандатар е доволно убедлива, за да можат сите граѓани чија опција е ДОМ, да ги дадат гласовите за својот вистински избор.

Што е тоа што ДОМ може да им понуди на гласачите, а е поразлично од сè друго на останатите потенцијални партиципенти во власта?

ПОПОВСКА: ДОМ е прва политичка партија која ги издвојува социјалната политика, здравството, културата, а и образованието и науката како свои приоритети. Понатаму, ние прв пат го истакнуваме туризмот како сериозен стопански потенцијал на Македонија, зад кој државата може да застане. Инсистираме на чесноста, стручноста и одговорноста како неопходни критериуми за напредок во општеството. ДОМ, за разлика од повеќето партии, отворено го истакнува и инсистира на поврзувањето со малцинствата и со дијаспората, како наша цивилизациска обврска и логична потреба. Конечно, ние ги ставаме општите интереси над партиските, што се гледа и од

СПОРЕД РЕЗУЛТАТИТЕ ОД 5 ЈУЛИ ЌЕ ДОЗНАЕМЕ ДАЛИ МАКЕДОНИЈА ИМА КАПАЦИТЕТ ЗА СЕРИОЗНА ДРЖАВА.

реализираната иницијатива за заеднички настап на повеќе партии во Изборната единица 6, каде со години имаме исклучително низок одзив поради разочарувањето на граѓаните од расцепканоста на гласачкото тело и големите изборни фалсификати во тие краишта.

Верувате ли дека двата најголеми блока се сигурни во убедувањето на електоратот дека овие избори ќе бидат најрегуларни, односно во законодавниот дом ќе седнат вистинските избраници на народот? Фер избори, но какви кампањи и со кои пари?

ПОПОВСКА: Посакувам овие избори да бидат фер и демократски, да овозможат во Собранието да влезат вистинските народни избраници, но и да ја издигнат Македонија како цивилизирана земја во очите на меѓународната заедница. Но, првите најави за меѓупартиски пресметки не се добри. Големи дози лични навреди и дисквалификации се лоша основа за смирена демократска атмосфера. Очекувам кампањата на овие избори да биде поинаква од досегашните - и со оглед на кусото време и со оглед на поклопувањето на изборната кампања со Светското фудбалско првенство. Таков "луд" термин може да избере само власт која се плаши од судот на својот народ, па гледа да ги смести изборите во најкус можен рок, во најнезгоден термин, и патем да ги "напакува", ако може. Единствено граѓаните се оние кои можат да ѝ ги поматат сметките со свое масовно излегување на гласање.

Очигледно сте му "слабост" на сè уште актуелниот министер за труд и социјална политика, кој како претходен партиски колега сега Ви е и еден од најголемите критичари. Дали ги подисплашивте екссопартијците дека Вашиот рејтинг е директен атак на нивното условно кажано идно позиционирање во власта?

ПОПОВСКА: Не би го коментирала првиот дел од праша-

њето. Во политиката некои работи се прават од убедување, а некои од прагма. Има логика во тоа што се обидуваат да му наштетат на ДОМ оние субјекти од кои речиси целосно ги собра гласовите. Како што сега ДОМ учествува во процесот на уривање на власта, така планираме да бидеме дел и од процесот на градење нова, подобра и поинаква власт.

 Донтоовата формула по која ќе се решава кој ќе влезе во Собранието не им одговара на помалите партии. Моментните анализи предупредуваат и на релативно мал број излезени гласачи, но доволно за да бидат важечки, а тоа би можело да донесе и можност за формирање малцинска влада... Во прв момент, кој блок како тука би играл кога тоа е краткотрајна добивка?

ПОПОВСКА: Очекувам сигурна победа на опозиционата коалиција и сериозно учество на неколку други опозициони партии, меѓу кои и на ДОМ. Мислам дека следната влада ќе биде многу шарена по состав, па според тоа понестабилна, но

КАКО ШТО СЕГА ДОМ УЧЕСТВУВА ВО ПРОЦЕСОТ НА УРИВАЊЕ НА ВЛАСТА, ТАКА ПЛАНИРАМЕ ДА БИДЕМЕ ДЕЛ И ОД ПРОЦЕСОТ НА ГРАДЕЊЕ НОВА, ПОДОБРА И ПОИНАКВА ВЛАСТ.

и поодговорна. Влада која ќе мора да испорача резултати, и тоа во најкус можен рок. Сè тоа би требало да биде добро за демократијата во Македонија.

 Слушајќи го Вашиот смирен тивок глас човек добива впечаток дека сè може да се реши по мирен пат. Не сметате ли дека за некои работи од суштествено значење за Македонија, покрај смирувањето на топката треба да покажеме и дека не сме нација со поднаведната глава...

ПОПОВСКА: Апсолутно се согласувам со Вас. Треба да се ослободиме од лажната поговорка дека "наведната глава сабја не сече". Напротив, ако бидеме грубо реални, би рекле дека

така само полесно се тркала. Напротив, ако ја кренеш главата, ќе знаеш од каде ти доаѓа опасноста, навреме ќе ја согледаш и ќе можеш да ја избегнеш. Македонија како држава треба да изгради свој субјективитет на внатрешен и на надворешен план, за да биде рамноправен партнер на другите земји. Всушност, ние имаме долга традиција на тој план - нашите предци со векови се бореле за самостојна држава...

 Каква би била Вашата ретроспектива на 15-годишната самостојна Македонија? Вашето согледување за нејзиното досегашно водење на надворешната, внатрешната, економската политика, безбедносната состојба, аспирациите за НАТО и за ЕУ?

ПОПОВСКА: Последниве 15 години неоправдано ги нарекуваме транзиција. Транзицијата во другите земји од регионот се случи, помина за неколку години и голем дел од земјите веќе се во Европа, или во нејзиното предворје. Во тој поглед Македонија е жална земја, со најнесреќните луѓе во регионот,

Ваков "луд" термин може да избере само власт која се плаши од судот на својот народ, па гледа да ги смести изборите во најкус можен рок, во најнезгоден термин, за време на Светското фудбалско првенство, и патем да ги "напакува", ако може. Единствено граѓаните се оние кои можат да ѝ ги поматат сметките со свое масовно излегување на гласање.

според повеќе истражувања. Зашто 15 години се вршат грабежи во земјата, со директен амин и поддршка од власта: погрешни приватизации, лажни стечајни постапки и лажни странски инвестиции. Како резултат на сè тоа, армија луѓе се на улица и не е важно дали се прогласени за технолошки вишок или за стечајци. Свкупно, политиката во Македонија се води неодговорно и нестручно, без политичка волја и знаење да се одработи за земјата. Единствено пристоен е делот поврзан со ЕУ и со НАТО интеграциите, каде што, фала Богу, се поставивме на патот. Но, сè уште сме далеку од тие институции. Непростливо е што оваа Влада го пропушти најповолниот период за приближување кон овие структури. Наместо да го използва четиригодишниот период за да ги подигне стандардите и институционалната поставеност, актуелната Влада се задоволи со пишување закони кои никој не ги применува. Велам, го пропушти овој период, кога имаше големо расположение во земјите на Европската унија за проширување на европското семејство. Отсега натаму работите ќе бидат покомплицирани, а правилата построги. Штета, навистина голема штета.

 Колку навистина Македонија ја чека бел ден по 5 јули?

ПОПОВСКА: Граѓаните на Македонија имаат шанса да учествуваат во промената на власта и во создавањето нова власт. Уште повеќе, прв пат граѓаните имаат можност да изберат опција според своите критериуми и идеологија. Да не се врзуваат ниту за десниот, ниту за левиот блок. Дали шансата ќе биде исползувана, зависи од политичките субјекти, но уште повеќе од граѓаните и од нивната внатрешна волја и подготвеност да се борат за себе си и за Македонија. Оваа земја има доволно луѓе кои знаат решенија на постоечките проблеми. Сè е прашање дали Македонија има капацитет за сериозна држава. Вреди да го одработиме, сите заедно.